

Asia: VN/17836/2022

Lausuntopyyntö tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta / Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtande om en promemoria om utvecklingsbehoven i fråga om lagstiftningen om smittsamma sjukdomar

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy kiittää mahdollisuudesta lausua tartuntatautilain kehittämistarpeita käsittelevästä muistiosta. Hyvil pitää tartuntatautilain kokonaisuudistusta tulevalla vaalikaudella välttämättömänä. Tartuntatautilain kokonaisuudistuksen yhteydessä lakiin tulee sisällyttää säädökset pandemiatilanteiden osalta.

Uudessa lainsäädännössä ei tulisi kuitenkaan käyttää termiä ”pandemia” vaan yhdenmukaisuuden näkökulmasta tulisi käyttää esim. valmiuslain sanamuotoa ”hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti”. Tartuntatautien torjuntatyöstä säätäminen yhdessä säädöksessä mahdollistaisi jatkumon yksittäisten tautitapausten, epidemian hoidon ja pandemian hoidon välillä torjuntatyön koordinaation, yhtenäisen tilannekuvan ja tiedonvaihdon, eri tahoille kuuluvan toimivallan sekä perusoikeusrajoitusten oikeasuhtaisuuden kannalta. Torjuntakeinoja koskevassa työnjaossa ja keinovalikoimassa tulee ottaa huomioon myös suositusten ja viranomaisohjeistuksen rooli tässä jatkumossa.

Hyvil kannattaa yleisvaarallisen tartuntataudin määrittelyn tarkentamista. Myös yleisvaaralliseksi määriteltujen tautien listausta tulee myös järjestelmällisesti päivittää. Uudistuksen torjuntakeinojen kehittämisessä on kyettävä tunnistamaan eriateisesti levinneen yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi epäillyn tartuntataudin osalta keinot, joiden käytön perusoikeusjärjestelmämme mahdollistaa taudinaiheuttajaa koskevan lääketieteellisen tiedon ja näytön epävarmuuden aikana. Eryteisesti laajaa tartunnan vaaraa aiheuttavan tartuntataudin kohdalla tulee perusoikeuksien rajoitusedellytykset huomioiden säätää siitä, milloin epidemian tai pandemian uhka voi riskiarvion pohjalta olla hyväksyttävä syy perusoikeuksien rajoittamiselle, vaikka tietyn taudinaiheuttajan vaarallisuudesta on epävarmuutta tai ei vielä ole kattavaa tietoa.

Tartuntatautilainsäädännön kokonaisuudistuksessa on keskeistä määritellä selkeästi eri viranomaistasojen toimivaltasuhteet ja yhteistyön muodot. Pandemiatilanteessa valtakunnallisen yhteistyön- eri sektoreiden ja alueiden asiantuntijuuden, tiedon jakamisen, ohjeistuksen ja kansalaisiin kohdistetun viestinnän koordinaation- varmistamiseksi olisi syytä säätää erillisen toimielimen (vert. koronanyrkki) perustamisesta tai toteuttaa tämä THL:n roolia vahvistamalla ja selkiinntämällä. Alueellisella tasolla on tärkeää varmistaa riittävät resurssit ja selkeät yhteistyörakenteet esim. ympäristöterveydenhuollon osalta kuntien ja hyvinvointialueiden välillä.

Hyvil pitää tärkeänä, että hyvinvointialueille turvataan riittävät resurssit ylläpitää valmiutta toteuttaa sekä tartuntatautien torjuntaa että mahdollistaa alueen väestön optimaalinen hoito epidemian yhteydessä. Tämä tarkoittaa mm. riittävää henkilöstöä ja henkilöstön osaamisen lisäämistä ja osaamisen laajentamista siten, että toimintavalmius säilyy kaikissa olosuhteissa.

Uudistuksen yhteydessä tulee panostaa lainsäädännön tietosuojavaikutusten arviointiin ja resursoida myös tiedonkulkua ja henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten valmistelu riittävällä tavalla. EU:n yleinen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan i alakohta mahdollistaa erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyn ”kansanterveyteen liittyvän yleisen edun vuoksi, kuten vakavilta rajat ylittäviltä terveysuhkilta suojautumiseksi”. Tartuntatautien torjuntatyössä näitä tietoja käsitellään 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi ja osin e alakohdan mukaisesti etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja julkisen vallan käyttämiseksi. Kun tartuntatautien torjumistyön tiedonhallinnan ja tiedonkulun tarpeet sekä toimijatahot on tunnistettu kattavasti, tiedonvaihdoista, ilmoitusvelvollisuuksista ja henkilötietojen hyödyntämisestä pystytään säätämään riittävällä tasolla ja tietosuoja-asetuksen kanssa yhteensopivasti.

Raassina Sari
Suomen Kuntaliitto ry. - HYVINVONTIALUEYHTIÖ HYVIL OY